

Međunarodni književni natječaj **Moje drago serce** 2023.

2. nagrada „Stjepko Težak“

Denis Peričić i Anita Peričić

Kiosk

Pedeset godina nije starost, ali imati pedeset godina i biti sam – e, to nije ni radost.

Tako je, naime, Mati. Rastavljen je; u Hollywoodu bi rekli da su posrijedi bile „nepremostive razlike“, ali Mato dobro zna da je do zahlađenja odnosa u braku došlo (i) zbog poslovnog suradnika bivše supruge, s kojim se nedavno preselila u Rijeku.

Sin i kći odrasli su i otišli svojim putom, u Zagreb ili u Amsterdam, svejedno, jer javljaju se toliko često kao da su oboje otišli na Mars, a u mali grad svog djetinjstva i očeva starenja ne vraćaju nikad.

Matin posao je uredski, nezanimljiv i rutinski, i tako će biti još petnaestak godina, do mirovine, ako Bog da zdravlja.

A koliko mu je godina samoće preostalo? Vjerojatno – sve, sve koje su još pred njim.

„I svaki novi dan k'o smrt je dosadan jer tebe nema tu“... pjevao je Bora Čorba davno, u Matinoj mladosti, no on tek sad shvaća značenje tih riječi.

Večeri je provodio u onom kafiću blizu Kupe – Ozljani će znati kojem – ponekad i uz čašicu viška, ne kako bi se napio, nego kako bi ga piće taman toliko omamilo da može brže zaspati: da noću ne razmišlja o samoći.

No onda, odjednom, na onom kiosku – Ozljani će znati kojem – jednog se dana pojavila nova prodavačica.

Isprva, kako to obično i biva, a osobito u čemernih ljudi, Mato nije obraćao posebnu pozornost na ugodan lik s one strane pulta. No kad je treći ili četvrti put došao po novine i cigarete u njezinoj smjeni, bio je primoran bolje se zagledati u lice na prozorčiću. Prodavačica je bila izrazito ljubazna, no njezino prvotno „Dobar dan, izvolite“ vrlo se brzo razvilo u „O, kako smo danas?“ i „Lijep je dan, kao stvoren za druženje“... i sve tako, izokola, a opet srdačno, i nekako neočekivano prisno.

I da, kad je jednom čekao u redu, iza troje kupaca, te se napokon pojavio pred prozorčićem, primijetio je na prodavačičinu licu promjenu čim ga je ugledala pred sobom: kao da se prenila, ozarila, razveselila; kao da je kroz prozorčić kioska, vazda skrivenog u sjeni, prodrila zraka sunca.

A njezino je lice – tek tad je to, čemeran kakav je bio, uvidio – bilo vrlo lijepo.

Bila je mlađa od njega, no isijavala je onom prirodnom, zreлом ljepotom kakva resi četrdesetogodišnjakinje koje se ne moraju truditi mladolikost spašavati pretjeranom šminkom ili kozmetičkim zahvatima. U njezinim očima, pomalo snenim ali možda baš zbog toga privlačnim, primijetio je iskru koja se nije mogla protumačiti drugačije nego kao spontani izraz simpatije. One prave, muško-ženske simpatije: erotične.

Prolažao i nadalje dani, ali više ne tako jednolični kao prije. Mato se osjećao kao u nekakvoj ognjici, kakvu nije doživio još od mladenačkih dana. Žudio je samo za onim trenucima kad bi iz polumraka unutrašnjosti kioska zatitrao prodavačičin osmijeh, zabljesnuvši ga i barem mu nakratko razvedrivši dan. Počeo se čak i brinuti o svom izgledu, dotad već polako ali primjetno zapuštenom. Brijao se svaki dan, odijevao nove, modernije košulje, koji put nabacivši i pomodnu kravatu živih boja.

Nalazio je svakojake razloge da na kiosk dolazi i dva-tri puta dnevno, čekajući u prikrajku one prigode kad nije bilo drugih mušterija. Kupovao je srećke, uplaćivao loto, zapitkivao za nekakve specijalizirane revije ili davno rasprodane džepne knjige, koje bi onda prodavačica tražila iza svojih leđa, ponekad koristeći i priručne ljestve; naravno, ne bi našla tražena izdanja, ali bi se Mato mogao uvjeriti da njegova nova prijateljica – kojoj ni imena nije znao – pritom namjerno i zavodljivo vrti sjajno oblikovanom stražnjicom.

I razgovaralo bi se o svemu: o vremenu, politici, apsurdima birokracije, gradskim temama, o svemu samo ne o – njima samima. Mato, naime, nije bio od onih muškaraca koji bi izravno iskazali svoju naklonost te, primjerice, pozvali damu na izlazak. Možda je nekad i bio takav, no sad, nakon tolikih razočaranja, to mu je bilo nezamislivo. Na kraju krajeva, nije znao baš ništa o prodavačici. Možda je u sretnom braku? Ima li djece? Ili je ipak možda sama, kao i on?

Razmišljao je čak i da je potajice prati nakon posla... ali Mato je ipak bio – normalan.

No promjena se, nedvojbeno, uvukla u njegov život. Noću, primjerice, ne bi zaspao odmah: u tome su ga ometale erotske maštarije.

Postao je opsjednut prodavačicom, ali i njezinim radnim mjestom – tim kavezom koji mu je

donosio toliko sreće, a opet ga i priječio da prijeđe granicu pulta i prozorčića. Samo dodir prstiju o dlan... kad mu vraća sitniš: neslučajan i značajan.

Postao je opsjednut čak i kioskom, samim po sebi.

U predvečerja, u onom kafiću blizu Kupe, putem mobitela pretraživao je internet i pronalazio svakojake rezultate.

Primjerice: *Kiosk je tipska građevina gotove konstrukcije građevinske bruto površine do 15 m².*¹ Zatim je „spoznao“ da je kiosk: *улични навилъон од дрвета, гвожђа или стакла у коме се продају новине, дуван и сл.*

Ili: *Kiosk je prodajno mjesto u kojem se prodaje ograničen asortiman proizvoda kroz odgovarajući otvor na kiosku bez ulaska kupca u prodajni prostor.*

„Šteta, dakle“, pomislio je pritom, „kupac doista ne može ući u prodajni prostor.“ Kao da to nije znao i prije.

Na jednoj web-stranici naišao je na apsurdnu definiciju:

Kiosk je termin koji Kraljevska Španjolska Akademija (RAE) prihvaća kao ekvivalent kiosku.

„U redu, i ja termin kiosk prihvaćam kao ekvivalent kiosku“, pomisli zasmijuljivši se.

No Mato je termin kiosk počeo prihvaćati i kao ekvivalent neostvarive ljubavi.

Nadalje, pronašao je i etimološko tumačenje:

Koncept, do našeg jezika, prešao je dug put: riječ jezika pelvi kōšk prešla je na perzijski košk, a zatim je stigla na turski kao kōşk, a kasnije je postala francuski kiosk.

A rado bi se Mato „pokoškao“ s prodavačicom, no sprečava ga – kiosk.

Naišao je i na ovaj zanimljiv podatak:

U području televizije možemo ustanoviti da je u Španjolskoj, u desetljeću osamdesetih, bio vrlo uspješan dječji program koji se također nazvao „El Kiosco“. Konkretno, emitiran je između 1984. i 1987. u poslijepodnevnom satima, a predstavila ga je Verónica Mengod i lijepa lutka koja je odgovorila na ime Pepe Soplillo.

„O, lijepa lutko moja!...“ zavapio je tad Mato neutježno, shvativši napokon da ga u ostvarenju težnji prema prodavačici ne priječi kiosk, nego on sam, njegov karakter, njegova samozatajnost, bolje rečeno – bojažljivost.

¹ Svi navodi u kurzivu točno su i bez preinaka preneseni sa sljedećih internetskih stranica:
<http://barban.hr/wp-content/uploads/2022/07/T6.-Prijedlog-Odluke-o-komunalnom-redu.pdf>
<https://vokabular.net/kiosk/>
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_39_889.html
<https://hr.tax-definition.org/81085-kiosk>

Čvrsto je odlučio: neće više dolaziti na kiosk. Iako ih je malo, ima u gradu i drugih kioska, a uostalom, sve što se prodaje na kiosku može se kupiti i u trgovinama, pa i na benzinskoj pumpi. Počeo je zaobilaziti kiosk u širokom luku, smatrajući da je to jedini način da izbací prodavačicu iz glave i poštedi se razočaranja što ih pružaju lažne nade i iluzije o ljubavi koja ne može biti ostvarena.

Prolažáše tako i nadalje dani, sada opet smrtno dosadni.

Povukao se Mato još više u sebe, sve je čemerniji bio, sve je duže sjedio sam u onom kafiću kraj Kupe, popivši katkad i onu čašicu viška koja bi ga bacila u stanje otupjelosti misli i čula. Samo je tomu i težio: da ne misli na prodavačicu, da ne razmišlja o onome što je možda moglo biti da je bio samo malo hrabriji, da se uljuljka u uvjerenju da ničega nije ni moglo biti...

I dok je tako jednog predvečerja, još razmjerno trijezan, čamio sam u kafiću, buljeći tupo u karirani stolnjak, začuo je kako netko pomiče stolac sučelice njemu i sjeda za njegov stol. Kad je podignuo pogled, prenuo ga je dobro poznati osmijeh, zabljesnuvši ga i razvedrivši ga zauvijek.

Povjerenstvo za vrednovanje priča:

Julijana Matanović, Dubravka Težak, Jasmin Imamović

Organizatori natječaja:

[Gradska knjižnica i čitaonica Ivana Belostenca Ozalj](#)
[Ogranak Matice hrvatske u Ozlju](#)

Pokrovitelji natječaja:

[Karlovačka županija](#)
[Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske](#)
[Grad Ozalj](#)

